

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.4 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života

PROJEKT: GENDER JE VŠUDE KOLEM NÁS

Příjemce: Česká asociace vzdělávacích institucí, o. s.
Výše dotace: 7 430 098,- Kč

Místo: Středočeský kraj
Termín realizace: 1. 6. 2012 – 30. 5. 2014

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu bylo podpořit přístup škol ke sladování pracovního a rodinného života včetně rozšíření povědomí o genderové problematice a navržení konkrétních implementačních opatření.

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Do projektu bylo zapojeno 10 škol ze Středočeského kraje a jejich vedoucí zaměstnanci.

Vzdělávací aktivity probíhaly formou šesti prezenčních kurzů genderového vzdělávání, které byly podpořeny i e-learningovou formou. K nejpřínosnějším tématům dle účastníků patřily:

- význam genderově korektního jazyka
- genderová korektnost učebních materiálů
- genderový mainstreaming
- genderově citlivé složení pedagogického sboru

Obohacením v rámci vzdělávacích kurzů bylo i zastoupení různých generací, které podpořilo konfrontaci různých názorů.

V každé ze zapojených škol byl proveden genderový audit, v rámci něhož byl zjišťován rozsah, jaký daná členská škola věnuje genderové problematice a uplatňování principů rovných příležitostí. Na základě těchto auditů byla navržena a doporučena konkrétní implementační opatření pro danou školu ve formě manuálu, který byl konzultován s vedením školy. Na základě zjištěných potřeb škol v genderové oblasti byla realizována praktická námětová cvičení, kde byli

vedoucí pracovníci škol seznámeni s modelovými situacemi ze školní praxe a možnostmi jejich vhodného řešení. V rámci projektu byly také uspořádány 2 konference na téma rovných příležitostí a dobré praxe v zapojených školách.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Zvýšení povědomí a vytváření pozitivního postoje k genderové problematice a motivace aplikovat znalosti této problematiky v praxi.

Velkým přínosem pro zástupce zapojených škol bylo osvojení nových vědomostí a znalostí a proniknutí do problematiky genderu, o které řada z nich neměla před projektem žádnou představu.

Velký osobní i profesní přínos vzdělávacích kurzů vnímaný zúčastněnými zástupci škol byl založen jednak na jejich zájmu o problematiku a jednak na vysoké úrovni lektorů.

- ✓ Velmi kladně byly přijímány poznatky ohledně používání genderově citlivého jazyka v ústním i v písemném projevu. Účastníci získali dovednost kriticky hodnotit učební materiály z hlediska genderové korektnosti, předkládaných modelových situací v učebnicích různých předmětů apod. Dle vlastních slov si „toho genderu teď víc všimají“.
- ✓ Příkladem nesprávného užívání genderově nekorektního jazyka v oficiální terminologii je např. označení oboru na střední zdravotnické škole s názvem „zdravotní asistent“, který je platný pro

obě pohlaví a nemá ženskou formu, přestože jej studují převážně dívky.

- ✓ Díky novým poznatkům také mnozí z účastníků přehodnotili svůj původní názor a vytvořili si pozitivní postoj k otázkám genderu.

Pracovníci škol také získali motivaci používat nové poznatky ve školní praxi. Mnozí z nich vytváří vlastní genderově korektní učební materiály a šíří poznatky mezi další zaměstnance škol.

Vytváření podmínek pro soulad rodinného a pracovního života a uplatňování principů rovných příležitostí ve školách.

Podmínky pro zavedení zkrácených úvazků a dalších opatření pro sladování pracovního a rodinného života jsou ve školství příznivější než v jiných oborech. Díky projektu mohou být tyto podmínky lépe využívány ve prospěch zaměstnanců škol.

- ✓ Zástupci škol bylo velice oceňováno objektivní nezávislé posouzení situace a odborný pohled na situaci školy zvenku, které poskytl audit. Jak uvedla jedna z ředitelky: „Měli jsme na to vlastní pohled, ale byl omezený“.
- ✓ Z hlediska důsledného uplatňování principů rovných příležitostí během reali-

Nad původní záměr byla některá navržená opatření zaváděna do praxe již v průběhu projektu, jako například vedení statistiky žáků a žákyň, která následně slouží např. k hodnocení genderové rovnosti ve vzdělávání. Navržená opatření jsou ve školách postupně zaváděna, přičemž s největším „úspěchem“ se setkalo používání genderově korektního jazyka. Jak uvedla jedna z účastnic: „Daleko víc to vnímáme“. V zapojených školách například vytvářejí nové interní dokumenty již pouze v genderově korektním jazyce, jak potvrzuje zástupkyně ředitelky jedné ze škol: „Všechny dokumenty, co píšeme nově, píšeme genderově správně“ s tím, že uzavřeli se všemi zaměstnanci dohodu o jeho užívání ve vzdělávací praxi.

zace projektu se osvědčilo zařazení genderové specialistky do realizačního týmu.

Návrhy konkrétních opatření se týkaly jak sladování pracovního a rodinného života, tak využívání pružných forem organizace práce a byly

zaměřeny na ženy i muže na rodičovské dovolené či v předdůchodovém věku. U jednotlivých škol se doporučení lišila. K významným navrženým opatřením patřily:

- vytvoření školských odborů či obdobné struktury, která by v rámci jednotlivých škol mohla zprostředkovat diskusi mezi vyučujícími a vedením například o potřebných úpravách podmínek sladování
- vytvoření písemné metodiky managementu mateřských či rodičovských dovolených včetně plánu komunikace s osobami využívajícími těchto dovolených
- zavedení různých forem benefitů, které je

Vzájemná spolupráce škol se rozvinula ve velkém měřítku, zástupci škol si vyměňují informace a zkušenosti ohledně přístupu k otázkám genderu a rovných příležitostí a ohledně využívání souvisejících opatření, jejich přínosů a úspěšnosti. Tato nově vzniklá spolupráce je zároveň přínosem pro Českou asociaci vzdělávacích institucí (CAVI), jejímiž jsou tyto školy členy. Spolupráce členských institucí je totiž jedním z hlavních nástrojů k dosažení dlouhodobých cílů Asociace, mezi které patří například nominování zástupců CAVI do funkcí v rámci rad a komisí na krajské a národní úrovni. Navázání spolupráce mezi zúčastněnými školami tak podpořilo lepší fungování asociace a její další rozvoj.

možné zaměstnancům poskytovat (např. na pečovatelské závazky apod.).

PŘEKÁŽKY

- ❖ Omezení účastníků projektu – z důvodu nastavení projektu a množství dostupných finančních prostředků bylo nutné odmítat mnoho vážných zájemců o účast v projektu. Ideální by bylo zapojení většího počtu škol, nejlépe i z jiných regionů.
- ❖ Časová vytíženost a pracovní nenahraditelnost pedagogických pracovníků – bylo nutné aktivity realizovat o víkendech mezi pracovními týdny, což vyžadovalo zvýšenou motivaci a ochotu účastníků.
- ❖ Složitě postupy a nároky při realizaci výběrových řízení – jedno z výběrových řízení bylo zpožděno z důvodu uvedení chybných informací u jednoho z účastníků a nutnosti následných konzultací s odborníky.

SHRNUTÍ PŘÍNOSŮ PROJEKTU

Naplnění účelnosti a užitečnosti projektu	
Dopad na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Vysoký Účastníci (zaměstnanci škol) získali nové poznatky o problematice genderu a rovných příležitostí.
Dopad na rovné příležitosti	Vysoký Na zapojených školách byly vytvořeny podmínky pro soulad rodinného a pracovního života a navržena implementační opatření podporující uplatňování principů rovných příležitostí.
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny	Problémy a potřeby cílových skupiny byly z větší části vyřešeny (s ohledem k zaměření projektu).
Vnímání užitečnosti projektu ze strany cílových skupin a klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Jednoznačně užitečný Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska účastníků (zástupců škol).
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Z větší části užitečný Většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní.
Účinnost a hospodárnost projektu	
Naplnění účinnosti	Vysoké Způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu.
Naplnění hospodárnosti	Vysoké Veškeré vstupy byly nezbytné pro dosažení cílů.
Udržitelnost projektu	
Udržitelnost projektu	Spíše vysoká Většina dosažených výsledků byla udržena.
Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe	
Spíše dobrá praxe Celkové zhodnocení projektu evaluátorem na základě multikriteriální analýzy, která vychází z provedených šetření a zjištění v průběhu zpracování případové studie.	